

Výroční zpráva za rok 2018

o.p.s. Památník šoa Praha

Motto:

Jubilejní rok s osmičkou na konci se nabízel k tomu, aby se na místě paměti odehrála celá řada významných připomínání epochálních zlomů, jež ovlivňovaly velké příběhy dvacátého století.

Osmičkový rok současné reality Památníku ticha byl ovšem také ovlivněn supervolebním obdobím nástupu staronového prezidenta, opakované volby nové vlády a voleb komunálních.

Některé výsledky voleb přímo vybízely k veřejné polemice o paralelách s minulostí, jiné měly vliv na financování a stále složitější administraci podpor a skoro všechny se projevovaly stagnací vývoje dané nedůvěrou politiků v kontinuitu projektů založených předešlou garniturou.

Ve vývoji proměny místa a přípravách přestavby nádražní budovy jsme celý rok pracovali na nezbytných formalitách pro majetkové uspořádání mezi majitelem objektu – Správou železniční dopravní cesty a pražským magistrátem. Byly dokončeny tři stupně projektové dokumentace a po formálním projednání podána žádost o změnu stavebního povolení.

Iniciací dalšího vývoje Památníku ticha a zahájením programu nového roku bylo setkání v klubu Avion **23. ledna 2018:**

Setkání správní a dozorčí rady o. p. s. k ročnímu programovému plánu a veřejné komunikaci řešilo proveditelné plány roku a jejich financování:

- Dotace pro kulturní aktivity roku 2018 jsou o 300 000 Kč nižší než v roce minulém navzdory tomu, že dramaturgie je ucelenější a v rámci roku stále více kontinuální.
- Navzdory nižší podpoře budeme pokračovat v ucelené řadě kulturních programů. Nejsme však již ve fázi, kdy je třeba veřejnosti dokazovat, že nádraží v bubenské pustině vůbec nějaké je. Je zapotřebí vysílat signály, jak bude památník komunikovat, a podpořit jeho význam v evropském kontextu. Proto každý koncert či divadlo by měly mít svou čitelnou vazbu na velká témata památníku, na příběhy místa paměti.
- Minulý rok byla leitmotivem JINAKOST, letos to bude propaganda... téma je nazváno KAMPANĚ A ANTIKAMPANĚ.
- **Program roku 2018 musí také sledovat fakt, že nádraží jde do přestavby.** Loučíme se s nádražím v původní podobě, připravujeme položení základního kamene rekonstrukce spojené s důstojným koncertem.

(Skutečnost nakonec byla taková, že vzhledem k více než ročnímu zpoždění smluv o majetkovém uspořádání mezi SŽDC a magistrátem a zpoždění v projednávání změny stavebního povolení nebyl základní kámen v roce 2018 odhalen.)

- Plánujeme několik větších koncertních programů evropského významu. Pokusíme se je financovat z mimořádných neinvestičních podpor magistrátu s nadějí na úspěch vzhledem k účasti Prahy na začínající přestavbě.

(Skutečnost byla taková, že koncerty byly během roku vyprodukovány tři, ale uskutečnil se pouze jeden... předvolební sliby politiků se, bohužel, nenaplnily v reálném dofinancování.)

- Jsme programově navázáni na festivaly, které jsou nám blízké... Svět knihy, Open House Festival, Ostrovy, Tereziánský institut hudby.

(Ze spolupráce s již tradičními partnery vzešla celá řada velmi dobře navštívených jednotlivých akcí, které se setkaly s dobrou odezvou i návštěvností.)

- Podporujeme již tradičně dvě významná data... vyvraždění tereziánského rodinného tábora v Osvětimi, výroční den prvního transportu z Prahy – letos 77 let.
- Připravujeme se otevřít první velký veřejný dialog proti současnému neonacismu a antisemitismu na fotbalových stadionech v Praze. Chystáme výstavní cyklus pro rodinnou tribunu stadionu AC Sparta.

(Téma se během roku ukáže ještě potřebnější, než to na počátku vypadalo... Bohužel tuto realitu takto stejně nechápou patřičné instituce, kterých se problém bytostně týká. Nedaří se záměr dofinancovat ani obhájit místo pro připravovaný záměr.)

Následně se uskutečnilo setkání členů rad a osobností projektového týmu ke stavu vývoje památníku na přelomu sezon:

- **Film na úvod setkání k připomenutí kulturní sezony připravil Petr Záruba.**
- **Zpráva o projektování z podpory MK ČR.**
... Máme za sebou výběrové řízení na dodavatele projektu. V roce 2018 se předpokládá dokončení studie pro územní řízení a její projednání + dopracování studie pro stavební povolení a jeho projednání. V této fázi bychom měli předat celý vývoj magistrátu, který na sebe vzal zajištění prováděcí dokumentace. Předání bylo počátkem roku naplánováno na červen–srpen.
Odpovědnou projektovou manažerkou podpory MK ČR je Zuzana Komárková.

(Realita ovšem byla značně zpožděná – následkem průtahů s projednáváním stavebního povolení hlavně v odborech pražské radnice... projednávání je o půl roku delší.)

- **ARCHITEKT KREJČÍK PŘEDSTAVIL KONCEPCI PROJEKTU Studia ARN.**
... Po loňské soutěži na nejlepší architektonický záměr byl dopracován vítězný návrh do studie a v dalším stupni pak dokumentace pro územní rozhodnutí. Po nezdařeném pokusu o soutěž na dodavatele prováděcí dokumentace rozhodl majetkový odbor magistrátu, že tuto dokumentaci zajistí sám po předání studie pro stavební povolení a vydání SP.
Díky za podporu dosavadního projektování patří scénografce Ivaně Brádkové, odborné porotě výběrového řízení – Miroslavu Masákovi, Zdenku Zavřelovi, Lence Burgerové, Leoši Válkovi i odbornému poradci projektování Josefu Pleskotovi.
- **Výstava NOVÁ STANICE BUBNY**, poprvé využita k uvedení nové studie při Bubnování pro Bubny 16. října 2017, opět bude nabídnuta veřejnosti v polovině května v době mezinárodního veletrhu SVĚT KNIHY a OPEN HOUSE FESTIVALU.
- **Směrujeme k přestavbě-revitalizaci nádraží Bubny pro Památník ticha.**
Stanice Bubny pak už nikdy nebude vypadat jako dnes. Přestavbu a rozloučení se starým nádražím bychom měli doprovodit výraznými hudebními programy. Pokusíme se uspořádat v největším pražském brownfieldu několik kulturních akcí, které snesou evropské parametry. Ve spolupráci s Pražským symfonickým orchestrem FOK plánujeme uvedení filmu OBCHOD NA KORZE v koncertním provedení... (představení Martina Rudovského a Jiřího Poláka z Institutu terezínských skladatelů).
- Pokud půjde vše dobře, pak bychom měli v roce 2018 začít systematicky pracovat na **vzdělávací koncepci Památníku ticha**. Společně s Památníkem Lidice jsme podali žádost o grant. Výsledek nelze předvídat, ale koncepce, jež vznikla, odpovídá „**strukturu scénáře stálé expozice budoucího památníku**“.

(Realita nakonec byla taková, že grant MŠMT nám přidělen nebyl. Příčinou byla administrativní chyba, nicméně poučením zůstává, že není v kapacitách o. p. s., která již pátým rokem pracuje bez jakékoli podpory provozní režie, aby vedle administrace projektování a zabezpečení kulturního programu sezony ještě zajistila podporu na další rozsáhlou aktivitu – jakkoli by v této fázi byla potřebná.)

- **Plánujeme pokračovat v semináři o dramaturgii filmů středoškolských autorů OD SVĚDECTVÍ K PODOBENSTVÍ** (představení Ilony Horáčkové a Matouše Bičáka).
- **Výstavou jubilejního roku 2018 bude projekt FOTBAL V ČASE MODERNITY...** Zatím jen námět je však již v jednání s patřičnými partnery – izraelskou ambasadou, AC Sparta, Praha 7. Záměrem je otevřít veřejný dialog k neonacistickým rysům tzv. tvrdého křídla spartánského kotle. Usilujeme o prostor pro výstavu k osudům jednoho místa, k individuálním příběhům českých, německých a židovských prvoligových fotbalistů a především k otevření platformy pro diskusi o tom, že na místě někdejší sportovní cti multietnického sportu se dnes odehrávají rituály antisemitismu a rasových projevů sportovních fanoušků.

(Výsledkem celoročních příprav bylo nakonec spuštění výstavního projektu prezentací v nádražní hale + zahájení komunikačního experimentu v ulicích města o příbězích domů + instalace výstavy Fotbalová liga v ghettu Terezín. Nepodařilo se nám získat evropský komunikační grant na doprovodné kulturní programy ani dotaci na vzdělávací koncepci výstavy ze zdrojů magistrátu.)

Závěr setkání k záměrům roku v lednu 2018

Dosáhli jsme bezmála toho, o co pět let usilujeme. Vývoj je jen krůček před koncem, financování je ze dvou třetin zajištěno. S přibližováním se k cíli však narůstají neočekávatelné problémy technokratického typu. Státní aparát ochromený byrokracií a jeho tvůrčí potenciál kolabují. Máme šanci v letošním roce zahájit přestavbu památníku, ale potřebujeme k tomu obrovskou podporu všech, kdo v projektu vidí smysluplný záměr.

Paradoxně máme od konce druhé světové války největší šanci zrealizovat projekt, který měl stát zajistit už dávno před námi. Nebrání nám dnes žádná ideologie ani nedostatek peněz. Brzdí nás paralýza státního aparátu, zoufalá pomalost rozvoje investičních záměrů a vyhlášky o zadávání veřejných zakázek, které jsou navíc u různých státních subjektů nekompatibilní.

Závěr plánů po skončení roku 2018

Obavy počátku roku se naplnily. Volební maraton přinesl mnoho politických slibů, ale politici málo dohlédli na jejich naplnění. Formality, které nelze obejít, se z nevysvětlitelných důvodů protahují a veškeré časové harmonogramy přestávají platit ve chvílích, kdy se do procesu musí zapojit státní struktura.

Množství administrativních kroků za poslední dva roky vyjednávání se státem o financování vzrostlo na pětinašobek. Nezisková společnost bez podpory provozní režie pracuje v neustálé hrozbě úpadku.

Sezonní akce byly několikrát přeprogramovány vzhledem k obecné pokleslosti systému financování živé kultury jak ze zdrojů resortu kultury, tak Prahy.

Vzhledem k obecným statistikám pokračuje vývoj proměny místa paměti úspěšně dopředu. Udržitelnost všech kulturních a projektových aktivit na bázi dobrovolnosti, v pravém slova smyslu neziskovosti, je vstupem státních institucí do procesu velmi ohrožena.

I. STANICE BUBNY

Program sezony 2018

(vypsáno z programových letáků sezonních nabídek)

Osmičkové jubileum je pro místo paměti na nádraží Bubny bilancí historických zlomů století vyprávěných na velkých příbězích, které zde zanechaly svůj otisk.

MOTTO: *Podle vizionářů počátku dvacátého věku se nová epocha měla nazývat humánním stoletím... Nová republika se zrodila z „velké války“ a nesla s sebou všechny nejistoty rozpadu starého světa. Naděje a deziluze meziválečného Československa jsou jedněmi z velkých témat budoucího památníku. Nesou v sobě nadčasové rysy nepoučitelnosti... Každá předvolební rétorika přináší nové účelové ideologické proudy... Nové se starými hesly, jen technologie jejich šíření se mění.*

Stanice Bubny, která zahájila své vysílání na vlnách rozhlasu, televize i na sociálních sítích, bude dále pokračovat s glosami k paralelám událostí minulých i současných. Český rozhlas je od letoška naším smluvním mediálním partnerem. Nová VYSÍLÁNÍ STANICE BUBNY budou načasována mezi jubilejní data osmičkového roku ve vztahu k minulosti, ale také mezi období volebních cyklů současnosti.

Na frekvencích veřejných rozprav z Bubnů se chceme v osmičkovém roce věnovat dalšímu z velkých témat budoucího Památníku ticha:

PROPAGANDA, kampaně versus antikampaně

Jarní programová řada

7. března

Vzpomínka na BIIb

Veřejné setkání v předvečer výročí největší hromadné vraždy československých občanů v době druhé světové války, tedy vyhubení tzv. terezínského rodinného tábora v Osvětimi. Studenti Gymnázia Přírodní škola přednesli vybrané citace z dokumentárního filmu ŠOA režiséra Clauda Lanzmanna. Hudební meditace uvedlo **Trio Gideona Kleina.** (Ve spolupráci s Institutem terezínských skladatelů.)

24. dubna

MUSIC IS THE WAY / Hudba je cesta

Na místě paměti – v odjezdové hale nádraží Bubny – vystoupil židovsko-arabský orchestr konzervatoristů izraelského města Akko (záštita ambasadora Státu Izrael Daniela Merona). Významný přístav města kdysi spojovaného s templářskou ochranou poutníků do Svaté země, později stovky let pod arabskou správou, dnes perla středověké Palestiny, je zřizovatelem konzervatoře, která si zakládá na interpretaci hudby tří religii. Studenti věhlasné školy uvedli skvělý hudební program doprovázený citacemi ze vzpomínek spojených s místem deportací.

10.–13. května, SVĚT KNIHY na STANICI BUBNY

... Významní hosté největšího českého knižního veletrhu přicházejí již podruhé na místo paměti citovat ze svých textů a diskutovat k paralelám nejen osmičkovým.

Památník ticha ve svých programových bonusech opět představil nové literární reflexe velkých příběhů 20. století, které se teprve připravovaly pro knižní vydání.

Autorské čtení a veřejné diskuse přivedly na nádraží pozoruhodné hosty k diskusím o literárních podobenstvích velkých témat budoucího památníku, o paměti 20. století, o příbězích knih a knihách příběhů.

Nabídka festivalu knihy přijala do svého programu některé z našich titulů, které jsme ve spolupráci s našimi partnerskými vydavateli zajistili programově i organizačně. Podařilo se využít pražského hostování několika významných osobností různými vazbami spojených s příběhy Památníku ticha.

středa 9. května, Bio OKO

***HLASY DĚTÍ* – projekce dokumentu režisérky Zuzany Justmanové**

Nabídku Památníku ticha pražským školám zhlédnout skvělý archivní snímek a setkat se s výjimečnou autorkou a zároveň přeživší deportace z nádraží Bubny využilo 250 studentů. Následovala skvělá diskuse za účasti osobností – přeživších uvedených v dokumentu – Helgy Hoškové a především autorky samotné.

Režisérka a spisovatelka Zuzana Justmanová, rozená Picková, pochází z Prahy, žije v New Yorku a její návštěva rodného města byla už vzhledem k jejímu věku velmi vzácnou příležitostí k setkání s přeživší šoa.

Snímek, ve kterém se vrací do válečných let v Terezíně, dostal v roce 1999 cenu Emy.

Vzpomínání tří kamarádek z lágru je emotivní, osobní a vzácné velice osobním dialogem.

čtvrtek 10. května od 17.00 hodin

Autorské čtení z publikací Přírodní školy

Gymnázium Přírodní škola pod autorským vedením ředitele Františka Tichého proměňuje bádání a prožitky studentů v knihy oceněné řadou uznání. V rámci programu na nádraží Bubny byly s citacemi studentů představeny publikace z okruhu příběhů minulosti:

Transport za věčnost, titul vydaný knižně roce 2017 v nakladatelství Baobab s ilustracemi Stanislava Setínského dostal cenu Magnesia Litera 2018

Princ se žlutou hvězdou s ilustracemi zavražděného hrdiny eposu Petra Ginze vyšel v roce 2014 a byl oceněn Zlatou stuhou v kategorii literatura faktu pro mládež.

Dopisy z dále – publikace z roku 2014 je motivována motáky člena protifašistického odboje Josefa Jana Kratochvíla.

Na závěr programu představil ředitel školy svou poslední autorskou publikaci

Výchova jako dobrodružství, která je osobní a pedagogickou vzpomínkou zakladatele Přírodní školy na 23 let existence experimentálního gymnázia založeného na osobních vztazích a společných prožitcích.

čtvrtek 10. května od 18.30 hodin

„Spolek pro ochranu zvířat“

Představení anglického překladu knihy **J. R. Picka**. **Zuzana Justmanová** společně s **Nakladatelstvím Karolinum** vydala knihu svého bratra, kterou přeložil do angličtiny **Alex Zucker**. Půvabnou publikaci s ilustracemi **Jiřího Gruse** představil v nádražní hale moderátor **David Vaughan**.

Jiří Robert Pick (1925–1983) byl český spisovatel, textař a dramatik židovského původu, který za války prošel Terezínem. Po studiu působil jako redaktor Literárních novin, byl spisovatelem z povolání, dramatikem v okruhu Ivana Vyskočila.

Zuzana Justmanová (nar. 1931) je filmová dokumentární režisérka žijící v New Yorku. Svou tvorbu věnovala vzpomínkám na život v ghettu Terezín, stejně jako ohlédnutím za politickými procesy padesátých let v Československu.

pátek 11. května od 15.00 hodin

1. VYSÍLÁNÍ STANICE BUBNY NA FREKVENCI 2018

„Jsme Židé, nebo Izraelci?“

... Veřejná diskuse „Světa knihy“ s izraelskými autory, které se zúčastnili:

Assaf Gavron, Hadar Galron, A. B. Yehoshua. Moderace v angličtině **Hana Ulmanová**.

Programu byl nazván **The Unfunding Identity / Nenalezená identita: Jew, or Israeli?**

pátek 11. května od 17.00 hodin

„Slyšte Můj hlas“

Autorské čtení britského publicisty žijícího v Praze **Davidu Vaughana** z připravovaného anglického vydání jeho knihy. Následující diskusi o dnešním odkazu mnichovské krize moderoval v angličtině **Alex Went**. Zúčastnil se **Michael Tate** z nakladatelství **Jantar Publishing**, redaktor Hospodářských novin a bývalý zpravodaj Českého rozhlasu v Bruselu. **David Vaughan** působil řadu let v redakci RÁDIO PRAHA pro rozhlasové vysílání Českého rozhlasu do zahraničí. V současné době se věnuje volné literární tvorbě a působí jako pedagog angloamerické školy. Jeho román zasazený do dramatického roku 1938 v českém pohraničí přibližuje eskalaci napětí mezi obyvateli Sudet. Obsahově navazuje na autorovu předešlou faktografickou práci o mediálním ohlasu mnichovské krize na vlnách rozhlasu.

Anotace pro knihu „Slyšte můj hlas“:

... Píše se rok 1938. Mladý tlumočnick z Londýna přijíždí se skupinou britských novinářů do Prahy, kde je vtažen do dramatických událostí kolem rakouského anšlusu, květnové krize a Mnichova. V atmosféře manipulace, propagandy a stále se měnících pravd postupně ztrácí půdu pod nohama. Doslova přijde o hlas. V pozadí celého příběhu je rozhlas, neviditelný, ale všudypřítomný, tvořící vlastní paralelní pravdy. Pravda zvítězí, ale čí pravda to bude?

pátek 11. května od 20.00 hodin

koncert Jana Buriana pro „druhou generaci“

Shodou okolností se paralelně s knižním festivalem v Praze uskutečnilo setkání volného uskupení, které si říká „**Děti Maislovy**“.

... Vždy jednou za čas se dnešní 60+ členové pražské židovské obce setkávají v rodném městě, aby společně uskutečnili sérii přednášek a společných rozhovorů. Kulturní večer na nádraží Bubny byl spojen s prezentací projektu Památník ticha a završen koncertem známého písničkáře **Jana Buriana**.

sobota 12. května od 15.00 hodin

2. VYSÍLÁNÍ STANICE BUBNY NA FREKVENCI 2018

TERAPIE KNIHOU O SOBĚ A SVÝCH

Program Památníku ticha byl další veřejnou diskusí Stanice Bubny na frekvenci 2018. Navázal volně na koncert předešlého večera. Téma setkání moderovaného **Pavlem Štinglem** bylo: „*Úděl druhé generace – vzpomínky či dědictví*“.

... Úvahy o „nezaviněné vině“ dědiců velkých příběhů 20. století. Hostem **Jana Buriana** byla Hana Frejková. Diskuse citlivě přibližovala objevování a vyrovnávání se s osobním příběhem rodičů – „hrdinů“ minulých časů – epoch, které měly na hrdiny různé normy. Na společnou polemiku o tíživých autobiografiích navázala prezentace nové audioknihy.

sobota 12. května od 17.00 hodin

DIVNÝ KOŘENY – Hana Frejková

Herečka a šansoniérka původem z německo-židovské rodiny zveřejnila své dramatické vzpomínky již v roce 2007 v nakladatelství Torst. Koncem minulého roku vydal Radioservis unikátní audioknihy, kterou si autorka sama načetla.

Ludvík Frejka byl v roce 1952 v procesu s Rudolfem Slánským a tzv. protistátním spikleneckým centrem obžalován ze špionáže a velezrady, odsouzen k smrti a popraven. „*Výsledek byl, že byl oběšen, máma se celý život trápila a já jsem se zmítala ve vinách. Dopltili jsme na to hlavně my, kteří jsme se měli tak rádi, naše malá rodina, která se osudově ocitla v objetí drtících kamenů.*“

Haně bylo tehdy sedm let a otcova tragédie poznamenala mnoho jejího života... tím více, čím méně toho o rodinné historii věděla. Příběh své rodiny skládala už pak jako dospělá řadu let. Vyhledávala příbuzné, probírala rodinnou korespondenci, pátrala v archivech vnitra. O své cestě za desítky let starými událostmi a souvislostmi napsala knihu s výmluvným názvem „*Divný kořeny*“.

neděle 13. května od 16.00 hodin

3. VYSÍLÁNÍ STANICE BUBNY NA FREKVENCI 2018

„Znovuzrození národů, znovuzrození střední Evropy“

Veřejná diskuse na závěr „Světa knihy“ pozvala na místo paměti hosty knižního festivalu;

Jacques Rupnik, Tomáš Kafka, Paweł Ukielski v moderaci **Michala Stehlíka**.

Osvícený pohled na vývoj národních států přinesl řadu pozoruhodných názorů a citací:

To, že Kundera řekne, že jsme unesený Západ, to nestačí. V kulturní sféře možná ano, ale pokud jde o politické systémy a politické dějiny tohoto prostoru – to nebyly prostory liberální demokracie... Jacques Rupnik

19.–20. května

OPEN HOUSE FESTIVAL

Již podruhé se nádraží Bubny otevřelo pro zájemce víkendu pražské architektury.

Nová realizační studie Památníku ticha byla představena vedoucím architektonické kanceláře ARN Ing. arch. Jiřím Krejčíkem v rámci inovované výstavy „**Nová Stanice Bubny**“.

Multimediální projekce k intervencím do veřejného prostoru bubenského brownfieldu byly tématem několika komentovaných prohlídek pro širokou veřejnost.

neděle 13. května od 16.30 hodin

4. VYSÍLÁNÍ STANICE BUBNY NA FREKVENCI 2018

SOCHY V PROSTORU MĚSTA

Veřejná diskuse na téma: „Sochy jako paměť míst dotýkaných historií“

Téma motivované příběhy míst, kterými za druhé světové války procházely židovské transporty, bylo akcelerováno spoluprací Památníku ticha a Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy na studii veřejného prostoru na místě někdejšího Radiotrhu. Již letitá snaha autorského týmu revitalizovat nádraží Bubny usiluje o realizaci sochařského či architektonického objektu významného obsahu, který připomene význam míst registrace pražských občanů do transportů nacistického programu konečného řešení. Veřejná diskuse o tom, jak v Praze vznikají sochy pro veřejný prostor a jak veřejný prostor pro sochy – jak založit veřejnou soutěž o návrh na výtvarný objekt závažného významu – proč je v Praze málo soch ve veřejném prostoru a co tomu brání...

Úvodem přednesl **Pavel Karous**, sochař a autor komentářů k sochám v krajině měst, svou kolekci soch ve veřejném prostoru Prahy. Hosty diskuse byli: **Michal Krejčík**, studio ARN, **Lenka Burgerová**, radní pro rozvoj Prahy 7, **Jan Kadlas**, architekt Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy.

Moderace: **Pavel Štingl**, vedoucí autorského týmu vývoj Památníku ticha.

14. června

5. VYSÍLÁNÍ STANICE BUBNY NA FREKVENCI 2018

(Vysíláno v přímém přenosu ČRo Plus.)

Diskusi na téma: „*Kampaně a antikampaně osmičkových roků*“
moderoval **Jan Bumba**.

Čestným hostem diskuse byl spisovatel-autor textu EUROPEANA **Patrik Ouředník**.

Dalšími účastníky byli **Luboš Dobrovský** – někdejší rozhlasový publicista, za normalizace umývač oken, později náměstek ministra zahraničí, ministr obrany ČR, kancléř Kanceláře prezidenta republiky velvyslanec v Rusku; **Olga Sommerová** – filmová dokumentaristka a spisovatelka.

Populistický princip nalezení viníka, který je vinen nespokojeností určité jiné části společnosti, tak ten nepochybně vede ke koncentráku... Luboš Dobrovský

Obsah veřejné diskuse z místa paměti supluje **mediální výchovu** v českém vzdělávacím systému. Začíná úvahou, proč systémově v našem školství téměř neexistuje a jak ji vůbec provádět. Je absence občanské sebeobrany v našich školách výrazem strachu pedagogů převzatým z minulých režimů, či ignorancí k manipulacím přicházejícím?

Prožíváme dva supervolební roky. Současné politické kampaně otevřeně pracují s politickým extremismem – všichni *o tom* mluví, málokdo *to* umí identifikovat. Skoro nikdo *tomu* neumí čelit. Vítězí laciný a nekonkrétní populismus nad obsahově reálnými programy dosažitelného a udržitelného rozvoje.

Podzimní programová řada

pátek 7. září od 19.30 hodin

Obchod na korze

Koncertní provedení filmového představení pod širým nebem bylo poctou tvůrcům snímku, který v roce 1966 získal Oscara za nejlepší cizojazyčný film.

Hudbu Zdeňka Lišky živě přednesl symfonický orchestr FOK.

Koncert nebývalého rozměru v prostředí bubenského brownfieldu byl naprogramován tak, aby odstartoval přestavbu nádraží Bubny v duchu projektu Památník ticha. Měl být skutečně slavnostní událostí pro příznivce celého záměru, politiky, přeživší.

Jeho hlavní význam se nakonec, bohužel, minul svým posláním, protože volební horečka zavedla většinu pozvaných politiků jinam a kvůli administrativním průtahům se nepodařilo podepsat příslušné právní dokumenty, které měly stavbu formálně zahájit.

Přesto se kulturní událost podařila – navzdory dešti a technickým obtížím velké projekce umístěné nad symfonickým orchestrem.

středa 12. a čtvrtek 13. září, vždy od 19.00 hodin, nádraží Bubny

Ucho

Adaptace hry Divadla na Vinohradech na motivy scénáře kultovního filmu režiséra Karla Kachyni.

Hráli: Daniel Bambas, Antonie Talacková, Jiří Maryško. Režie: Šimon Dominik.

úterý 18. září od 19.00 hodin, nádraží Bubny

Sudí

Divadelním představením jednoho herce Památník ticha otevřel veřejnou diskusi o xenofobii a neonacismu na fotbalových stadionech.

V komediálním monologu nejen o fotbale vystoupil Ladislav Hampl.

Adaptaci pro Divadlo Verze režíroval Thomas Zieľiški, původní text Thomase Brussiga přeložil Tomáš Kafka.

středa 19. září od 10.30 hodin představení pro školy

od 17.30 hodin představení pro veřejnost

Řeka, která teče pozpátku

Divadelní adaptace pohádky Jeana-Clauda Morevata v podání studentů pražského Gymnázia Přírodní škola.

Režie a dramaturgie: František Tichý, ředitel školy.

úterý 20. září od 19.30 hodin

Mrtvý národ (Tara Moartá)

Zvláštní uvedení celovečerního dokumentu uznávaného rumunského režiséra Radua Judeho, ověčeného hlavní cenou MFF Karlovy Vary.

Akce se uskutečnila ve spolupráci s projektem Open House Praha a platformou KineDok. Filmové představení s následnou diskusí zahájila prezentace projektu revitalizace nádraží Bubny pro Památník ticha.

15. října

6. VYSÍLÁNÍ STANICE BUBNY NA FREKVENCI 2018

(Vysíláno v přímém přenosu ČRo Plus.)

Diskuse na téma: **„*Rasismus a xenofobie v kotli tvrdého křídla*“**

... Téma o cti a hanbě fotbalového fandění na letenském kopci ve vrstvách časů... o prevenci závažných společenských jevů, které zneužívají sportovní prostředí k ideologickým vlivům extremistických populistických proudů. Do diskusního kotle přišli:

Vladimír Zápotocký, Karina Hoření, Jindřich Šídlo a Pavel Štingl. Diskusi moderoval **Jan Bumba.**

úterý 16. října od 17.00 hodin, nádraží Bubny

Bubnování pro Bubny 2018

Již pátý veřejný happening, jenž připomněl den, kdy z nádraží Bubny odjížděl první transport pražských občanů židovského původu.

Místo paměti se opět rozezvučelo rytmem bubnů a bubínků narušujících ticho mlčící většiny. Veřejné setkání, tradičně namířené proti pasivitě a morální slepotě v nesprávných chvílích, bylo moderováno **Janem Bumbou.**

Orchestr Samba Band, jenž udával rytmus, byl sestaven ze studentů umělecké školy pod taktovkou **Radka Břicháčka.**

Tradiční finále podpořila **Tam Tam Batucada Miloše Vacíka.**

Události se vedle stovek návštěvníků zúčastnil ministr zahraničí Tomáš Petříček, jako hosté vystoupili: senátor Jiří Růžička a Zuzana Kronerová. Studenti Přírodní školy přednesli vzpomínky.

Bonusem letošního **Bubnování pro Bubny** byla veřejná prezentace výstavního cyklu **Fotbal ve století faulů**. Její první etapa odstartovala právě ve výroční den prvního pražského transportu: některé veřejné prostory Prahy 7 byly okrášleny infodeskami s pozoruhodnými fakty o jejich okolí... Autoři putování po vrstvách paměti města vyzvali místní obyvatele, aby jim pomohli kompletovat archiv o dávno zapomenutých obyvatelích domů, okolo nichž (snad až dosud) procházíme bez povšimnutí. Výstavní prezentace byla v nádražní hale umístěna ještě měsíc. Uskutečnila se v ní řada diskusí o dalších plánech kampaně proti xenofobii a antisemitismu na fotbalových stadionech. Navštívila ji řada významných lidí – historiků či fotbalových publicistů.

23. října od 19.00 hodin

Koncert orchestru ŠARBILACH

Koncert na závěr podzimní sezony zaplnil nádražní halu rytmem klezmeru.

Šarbilach znamená v překladu z hebrejštiny střípek pro štěstí. V současné době tvoří základ souboru přes 20 hudebníků, především studentů uměleckých škol a konzervatoří, ale i starších muzikantů. V orchestru působili jako dirigenti Varhan Orchestrovič Bauer, Václav Kalenda, Lukáš Kovařík, Pavel Trojan či Alena Jelínková. V současné době funguje orchestr pod taktovkou Dominika Svobody.

Přílohy k závěrečné zprávě Památníku ticha za rok 2018

Pozvánka na filmovou projekci snímku Zuzany Justmanové

HLASY DĚTÍ

... dokument Zuzany Justmanové byl realizován již v roce 1997. Získal řadu ocenění, z nichž nejvýznamnější je cena EMMY za historický dokument roku 1999.

Rozhovory se třemi ženami, které spojil příběh válečného Terezína, jsou vzácné především osobním dotykem autorky, která sama ghettem také prošla. Mimořádná šance setkání s tvůrcem a pamětníkem – přeživším šoa v jedné osobě je vzácná hlavně tím, že autorka žije v New Yorku. Její návštěva Prahy ve věku bezmála devadesáti let je mimořádnou příležitostí k setkání s charismatickou osobností, jakých je málo.

**Projekce se uskuteční dne 9. května v 11 hodin dopoledne
v BIO OKO**

Františka Křížka 15, Praha 7

Těšíme se na vás www.BUBNY.org.

Projekce se koná s laskavým svolením producenta SPACE FILMS ve spolupráci s Nakladatelstvím Karolinum v rámci cyklu doprovodných akcí Památníku ticha pro literární festival SVĚT KNIHY.

Závěrečná zpráva ke koncertu OBCHOD NA KORZE

Závěrečná zpráva k vyúčtování neinvestičního účelového grantu na koncertu symfonického orchestru FOK k projekci filmu *Obchod na korze*

Datum: 7. září

Místo: nádraží Bubny

Koncert plánovaný na místo paměti – před nádraží spojené s deportacemi téměř padesáti tisíc pražských občanů židovského původu za druhé světové války – proběhl dle plánu a naplnil hned několik očekávání, která předpokládal původní projektový záměr.

U příležitosti zahájení přestavby nádraží Bubny pro záměr projektově nazývaný Památník ticha se uskutečnila akce mimořádného rozsahu, která nesmírně důstojně uctila památku obětí šoa. Filmu OBCHOD NA KORZE čas neubral nic z jeho emotivního dopadu.

Snímek patří k vrcholným dílům československé kinematografie a jeho obohacení hudební aranž pro orchestr, sbor a několik velmi rázovitých sólových nástrojů působilo na všechny přítomné nesmírně silně.

Hudební aranž site-specific koncertu kombinovaného hudebního tělesa symfonického orchestru FOK a jeho hostů byla jedinou reprízou projektu realizovaného původně jako hudební zahájení jubilejního roku ve Smetanově síni Obecního domu v Praze.

Akce byla prezentována tiskovou zprávou, již přikládáme, která měla velmi pěknou mediální odezvu – viz příložený monitoring. Veřejná komunikace byla koordinována s tiskovým mluvčím primátorky Adriany Krnáčové, která měla při uvedení koncertu vystoupit osobně, ale jiné povinnosti jí v tom, bohužel, zabránily.

Koncert se stal symbolickou oslavou nadcházejícího zahájení přestavby nádraží Bubny pro Památník ticha. Vzhledem k tomu, že revitalizace objektu železniční stanice spojené s deportacemi Židů z Prahy je investiční akcí financovanou magistrátem, stal se koncert vlastně první deklamovanou vazbou spolupráce o. p. s. Památník šoa Praha a pražské radnice na proměně místa paměti.

Večer byl nakonec tedy uváděn ředitelem o. p. s. Památník šoa Praha Pavlem Štinglem. Obsah jeho úvodní řeči je další přílohou této zprávy.

Den před vlastním koncertem se konala veřejná generálka. Na obě představení dohromady se dostavily přibližně čtyři stovky návštěvníků, což byla téměř naplněná kapacita venkovního hlediště pod širým nebem.

Představení mělo značný mediální ohlas (viz monitoring tiskové zprávy Památníku ticha). Potěšující reflexe v tisku a elektronických médiích až nečekaně rozšířila v obecném povědomí paralelní sdělení, že objekt v místě paměti vstupuje do své realizační fáze, kterou bude financovat ze svého rozpočtu hlavní město Praha. Těžko si představit, že by se toto sdělení samo o sobě podařilo tak široce komunikovat, nebýt mimořádného koncertního tvaru.

Přílohou této závěrečné zprávy je monitoring tisku a sada fotografií, které autorsky zajistila Bára Lockefeerová. Snímky jsou k dispozici magistrátu na jeho propagaci s prosbou o důsledné uvádění autorky.

Z koncertu pořídil dokumentarista Miroslav Janek s Petrem Zárubou krátkou filmovou reportáž, která je k nahlédnutí na: www.bubny.org.

Za autorský kolektiv projektu Památníku ticha **Pavel Štingl**

Tiskové zprávy

Nádraží Praha-Bubny zahajuje přestavbu v živé místo paměti

Koncertní provedení prvního československého oscarového filmu *Obchod na korze* v podání Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK zahájí 7. září novou éru existence nádraží Praha-Bubny. Místo paměti spojené s válečnými deportacemi, které se stalo součástí jednoho z největších brownfieldů v metropoli, bude totiž v září 2018 předáno do dlouho očekávané přestavby. Její významnou součástí bude Památník ticha, unikátní projekt sloužící oživení historické paměti. Akce otevřené veřejnosti tu však pokračují a během podzimu nabídnou řadu kulturních lahůdek. Ty letošní jsou ve znamení rozloučení s původní podobou železniční stanice a zahájení její proměny.

„Nádraží, odkud putovaly za druhé světové války transporty s občany židovského původu, do ghatt a do koncentračních táborů, se konečně dočká nové podoby,“ říká **Pavel Štingl**, známý filmový dokumentarista z obecně prospěšné společnosti **Památník Šoa Praha**, která za výstavbou Památníku ticha stojí. Podle něj se nádraží promění v živé místo paměti, jež bude připomínat minulé události v metaforách dneška.

„Letošní rok je zlomový hlavně proto, že do procesu revitalizace železniční stanice vstupuje Magistrát hlavního města Prahy s již schválenou investiční podporou. Konečně se tedy povede zahájit reálnou přestavbu nádraží budovy na památník. Naplánována je na dva roky od započetí stavby, do níž se má nyní pustit hlavní město Praha,“ uvádí Pavel Štingl, jenž o proměnu zanedbané budovy v důstojný a i pro další generace přitažlivý monument usiluje už od roku 2013. *„Financování ze zdrojů hlavního města Prahy je chvályhodné, ale také závazné pro toto i nastupující politické vedení města,“* zdůrazňuje.

Koncert, divadlo, film i bubnování

Kulturní akce ale zvou návštěvníky na bubenské nádraží už teď.

Podzimní nabídka jako již tradičně vyvrcholí 14. října veřejným happeningem **Bubnování pro Bubny**, který už čtvrtým rokem připomene výročí prvního židovského transportu vypraveného z Prahy.

Podzimní program přinese dále divadelní představení, která pokračují v linii podobenství velkých příběhů dvacátého století. Už v úterý 18. září se například na bubenském nádraží představí inscenace **Sudí**, jíž Památník ticha otevírá veřejnou diskusi o projevech xenofobie a neonacismu na fotbalových stadionech. V komediálním monologu nejen o fotbale vystoupí Ladislav Hampel. Adaptaci pro Divadlo Verze režíruje Thomas Zieľiński, původní text Thomase Brussiga přeložil Tomáš Kafka.

Dva dny poté, 20. září, bude na nádraží uveden celovečerní dokument **Mrtvý národ** (2017) uznávaného rumunského režiséra Radua Judeho. Ten za svůj nejnovější film *Je mi jedno, že se zapíšeme do dějin jako barbari* (2018) získal letos hlavní cenu v soutěži MFF Karlovy Vary. Také ve snímku „Mrtvý národ“ zachytil režisér bolavé téma holocaustu. Inspiraci našel ve sbírce fotografií z třicátých a čtyřicátých let minulého století, zachycujících život malého rumunského městečka. Ty doprovodil sugestivními výňatky z deníku židovského lékaře.

Na jaro 2019 pak připravuje Památník ticha výstavu **Fotbal ve století faulů**. Veřejná debata k jejímu poselství – k extremistickým projevům na fotbalových stadionech a neonacismu, projevujícím se v rétorice tvrdého jádra fanoušků – tu však začne už letos.

Podle Pavla Štingla byly všechny akce vybrány tak, aby souvisely s historickou pamětí a umělecky zrcadlily různé doby a jejich příběhy. „*Praha potřebuje místo, kde se dají řešit stigmata minulosti moderním způsobem. Jde o to, aby čištění těchto stop a jizev probíhalo aktivním veřejným kulturním dialogem či výraznou uměleckou metaforou,*“ dodává.

Tomu odpovídá i architektonické pojetí revitalizace objektu od Studia ARN pod vedením Jiřího Krejčíka, které vzešlo z loňské soutěže architektů. „*Všechny projektové studie se povedlo dovést do stadia nezbytného pro brzké čerpání investice,*“ uzavírá Pavel Štingl.

Vstup na většinu plánovaných akcí bude za symbolickou cenu, vzhledem k počtu míst však pořadatelé doporučují rezervaci předem přes stránku: www.bubny.org.

Program podzimní kulturní sezony na nádraží Praha-Bubny

Obchod na korze

pátek 7. září od 19.30 hodin, nádraží Bubny

Koncertní provedení slavného, nedávno digitálně zrestaurovaného snímku, bude poctou tvůrcům snímku, který v roce 1966 získal Oscara za nejlepší cizojazyčný film.

Hudbu Zdeňka Lišky živě přednese symfonický orchestr FOK.

Partnery koncertu jsou Národní filmový archiv, Česká filmová a televizní akademie.

Záštitu poskytla primátorka Prahy Adriana Krnáčová, radní pro kulturu Jan Wolf, ambasadoři Izraele a Spolkové republiky Německo.

Vstupenky lze získat přes: www.goout.net.

Ucho

středa 12. a čtvrtek 13. září, vždy od 19.00 hodin, nádraží Bubny

Adaptace hry Divadla na Vinohradech „Ucho“ na motivy scénáře kultovního filmu režiséra Karla Kachyni. Hrají Daniel Bambas, Antonie Talacková, Jiří Maryško, režie Šimon Dominik.

Vstupenku lze získat za symbolickou cenu přes: www.goout.net.

Sudí

úterý 18. září od 19.00 hodin, nádraží Bubny

Divadelní představení, jímž Památník ticha otevírá svou veřejnou diskusi o xenofobii a neonacismu na fotbalových stadionech. V komediálním monologu nejen o fotbale vystoupí Ladislav Hampl. Adaptaci pro Divadlo Verze režíruje Thomas Zielinski, původní text Thomase Brussiga přeložil Tomáš Kafka.

Vstupenku lze získat za symbolickou cenu přes: www.goout.net.

Řeka, která teče pozpátku

středa 19. září, od 10.30 hodin představení pro školy, od 17.30 hodin představení pro veřejnost, nádraží Bubny

Divadelní adaptace pohádky Jeana-Clauda Morevata v podání studentů pražského Gymnázia Přírodní škola je určena hlavně pro školní skupiny a rodiny.

Režie a dramaturgie se ujal František Tichý, ředitel školy.

Vstup dobrovolný. Rezervace míst přes: www.bubny.org.

Mrtvý národ (Tara Moartá)

úterý 20. září od 19.30 hodin projekce filmu, nádraží Bubny

Zvláštní uvedení celovečerního dokumentu uznávaného rumunského režiséra **Radua Judeho**, vítěze letošního ročníku Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary. Akce se koná ve spolupráci s projektem Open House Praha a platformou KineDok. Filmové představení s následnou diskusí zahájí prezentace projektu revitalizace nádraží Bubny pro Památník ticha.

Vstup zdarma, rezervace míst přes: www.bubny.org.

Bubnování pro Bubny

úterý 16. října od 17.00 hodin, nádraží Bubny

Veřejný happening připomene 16. říjen jako den, kdy z bubenského nádraží odjížděl první transport. Místo paměti se opět rozezvučí rytmem bubnů a bubínků narušujících ticho mlčící většiny. Akce je už tradičně namířená proti pasivitě a morální slepotě v nesprávných chvílích.

Vstup volný, bubny lze přinést vlastní nebo si je vypůjčit na místě.

Tisková zpráva

Páté výroční Bubnování pro Bubny připomene první židovský transport vypravený z Prahy před 77 lety

Happening na místě chystaného Památníku ticha podpoří Zuzana Kronerová nebo Jaromír Bosák.

Veřejnost se může na Bubnování naposledy rozloučit se stávající podobou tohoto místa, nádraží Bubny, Bubenská 8b, Praha 7

Akce **Bubnování pro Bubny** připomínající první den, kdy začaly organizované deportace židovského obyvatelstva z Prahy v roce 1941, se uskuteční **na pražském nádraží Bubny v úterý 16. října od 17.00 hodin**. Lidé se na bývalé nástupní stanici transportů budou **moci po 77 letech od prvního pražského transportu zároveň rozloučit se stávající podobou tohoto historicky důležitého místa**. **V následujících letech tu totiž vyrostе Památník ticha**. Páté výroční vzpomínání ve formě **veřejného happeningu**, který má narušit ticho mlčící většiny, přijde podpořit řada osobností kulturního a společenského života, mezi nimi i **Zuzana Kronerová** nebo **Jaromír Bosák**. Setkání, na kterém bude mimo jiné **zahájen i výstavní projekt Fotbal ve století faulů**, uvádí **Anna Polívková**.

„Pokusíme se v tento den o tak trochu jiné vzpomínání veřejným happeningem, který má rozbít ticho mlčící většiny, zároveň ticho největšího spícího brownfieldu Prahy a také ticho velkého tématu příběhů dvacátého století,“ říká duchovní otec celého projektu, režisér a dokumentarista Pavel Štingl. Podle Štingla se letos bubnuje především proti mlčení a přihlížení k závažným společenským jevům, které se dějí kolem nás. Vzpomínkou na tiché přihlížení spoluobčanů provázející z Bubnů na 50 000 pražských Židů na cestě do ghatt a koncentračních táborů chtějí organizátoři upozornit mimo jiné i na současné projevy rasové nesnášenlivosti. Je třeba připomínat i fakt, že po osvobození zažilo nádraží Bubny odsun pražských Němců.

Letošním Bubnováním **organizátoři zároveň otevírají dialog k neonacistickým projevům na fotbalových stadionech v současnosti**. O tom, jak současná xenofobie může korespondovat s krutými událostmi války, se na nádraží Bubny zamyslí například sportovní komentátor Jaroslav Bosák. Veřejný dialog odstartuje už předchozí den **v pondělí 15. října hodinovou diskusí vysílání Stanice Bubny na vlnách Českého rozhlasu Plus od 16.00 hodin**. Hosté, mezi nimiž budou historik, spisovatel a archivář Slavie Vladimír Zápotocký, hráčka fotbalu za ženský tým, výzkumnice

a bývalá lektorka ÚSTR Karina Hoření, novinář, komentátor a fanoušek Arsenalu Jindřich Šídlo nebo dokumentarista a zakladatel Památníku ticha Pavel Štingl, budou mj. řešit současnou atmosféru na stadionech, dotknou se příčin extrémních jevů v komunikaci a chybějící prevence.

Přestože místo bývalé nástupní stanice transportů vstupuje v následujících týdnech do přestavby na moderní komunikační prostor Památník ticha, společnost Památník Šoa Praha bude i v mezidobí představovat další akce. V rámci Bubnování **16. října tak v hale stanice za účasti veřejnosti zahájí vernisáží výstavní projekt Fotbal ve století faulů**, který vyvrcholí na jaře příštího roku. Výstava, jež bude hledat mantinely v dialogu mezi tribunou a fotbalovým hřištěm, odstartuje sérii doprovodných akcí. Organizátoři na letošním Bubnování představí i nový **interaktivní projekt Paměť města v osobních příbězích sportovních hvězd**, kdy na území Letné a Holešovic rozmístí infotabule připomínající individuální osudy osobností spjatých s konkrétními místy. Nakonec se návštěvníci Bubnování budou moci podívat na fragment **putovní výstavy Památníku Terezín s názvem Fotbalová liga v ghettu**, jenž pro nádraží Bubny zaranžuje scénograf Pavel Morávek.

Bubnování letos doprovodí Samba band Radka Břicháče ze ZUŠ Říčany a Tam Tam Batucada Miloše Vacíka. Partnerem letošního Bubnování je Gymnázium Přírodní škola. **Studenti studentům – to je heslo pro letošní megaorchestr**. Nádraží Bubny jde do přestavby na Památník ticha. Autoři jeho koncepce věří, že ti, kteří neodmaturují dříve než za dva roky, se otevření nového místa paměti dočkají ještě ve svém školním čase. *„Věříme ve vaši podporu, i kdyby to bylo jen společné setkání v rytmu bubnů či rozloučení se současnou podobou místa stanice Bubny,“* **dodává za pořadatele Bubnování a budoucí Památník ticha Pavel Štingl**. Více na: www.bubny.org.

Kontakt pro média:

Martina Chvojka Reková
martina.rekova@4press.cz
 +420 731 573 993
 Klára Bobková
klara.bobkova@4press.cz
 +420 731 514 462

Památník ticha – nádraží Bubny

Bubenská 177/8b, 170 00 Praha 7
www.bubny.org

Památník ticha je název projektu revitalizace nádraží Bubny v moderní prostor pro veřejný dialog o dědictví minulosti jako stigmatu dneška. Realizátorem je obecně prospěšná společnost Památník Šoa Praha o. p. s. V současnosti jsou jejími hlavními aktivitami přeměna místa paměti na moderní instituci s expozicí světového měřítka, vývoj scénáře stálé expozice budoucího památníku, ale také výstavy a sezonní akce pro širokou veřejnost. V koordinaci s širším okruhem partnerů je vyvíjena koncepce vzdělávání v budoucím památníku a v prostoru s ním spojeném. V roce 2013 byl ustaven Čestný board Památníku ticha, jehož členy jsou bývalá ministryně zahraničních věcí USA **Madeleine Albrightová**, zvláštní poradce pro záležitosti holocaustu při americkém ministerstvu zahraničních věcí **Stuart Eizenstat**, **Karel Schwarzenberg**, zakladatel „Art for Amnesty International“ lord **Alf Dubs** a americký psycholog a profesor **Philip Zimbardo**.

Tisková zpráva

Výstava o paměti města propojuje osudy osobností historie, architektury a sportu skryté pod omítkou starých domů

Začala interaktivní výstava Paměť města v osobních příbězích sportovních hvězd, její finální podobu dotvoří historici společně s veřejností.

Žijete v okolí Erhartovy cukrárny, stylové perly tradičního interiéru 30. let? Zapátrejte v rodinném archivu či v paměti svého okolí a spojte se s námi na: pametmesta@bubny.org.
foto: Karel Cudlín

Organizátoři **Bubnování pro Bubny** a zástupci chystaného **Památníku ticha** zahajují 16. října 2018 ve výroční den prvního pražského židovského transportu, který se odehrál v roce 1941, **výstavní projekt Fotbal ve století faulů**. Jeho součástí je **právě otevřená interaktivní výstava Paměť města v osobních příbězích sportovních hvězd**, do které se může zapojit i veřejnost. Na území Letné, Bubenče a Holešovic v Praze byly instalovány infopanely, které propojují osudy pozoruhodných domů, fotbalových hvězd, architektů i dalších obyvatel v okolí tehdejšího fotbalového Olympu. **Organizátoři vyzývají veřejnost k zaplnění bílých míst** v příbězích lidí, kteří v těchto místech bydleli před námi. Veškeré informace, rodinné archivy, fotografie nebo jen vzpomínky je možné zasílat (či jen zapůjčit k okopírování týmu historiků) na: pametmesta@bubny.org.

Co má společného fotbal a Památník ticha? Také některé hvězdy letenských stadionů byly deportovány do Terezína s téměř padesáti tisíci pražskými občany. Kdysi byla Letenská pláň pražským sportovním Olympem, kde se zrodily pražské fotbalové kluby, mezi nimi DFC, Slavie a Sparta, které hrály evropskou ligu. Snahou projektu Paměť města v osobních příbězích sportovních hvězd je mimo jiné poznat poselství skrytá pod omítkou starých domů, jež jsou velkým poučením o našich povahách a charakteru míst. Organizátoři projektu z Památníku ticha, jenž vzniká na nádraží Bubny, pracují s vrstvami paměti v krajině města a odkrývají zapomenutá svědectví domů, které jsou stále viditelným a mnohdy krásným důkazem kulturní hodnoty města. „*Tehdejší obyvatelé města, mezi nimi i stavitelé, architekti či slavní fotbalisté zde v různých dobách prožili velké příběhy. Budovy jsou svědectvím unikátního multikulturního soužití Čechů, pražských Němců a obyvatel židovského původu, které dokumentuje zaniklou atmosféru a identitu metropole,*“ říká **Pavel Štingl, duchovní otec Památníku ticha**.

Od poloviny října 2018 organizátoři netradiční výstavy Paměť města v osobních příbězích sportovních hvězd postupně instalují prototypy výstavních panelů na vybraná místa. **V současné době jsou k vidění dva v Erhartově cukrárně v ulici Milady Horákové 56 a jeden v Kavárně Liberál na Řezáčově náměstí, další budou následovat.**

Jednou ze zastávek je stylová perla tradičního interiéru třicátých let Erhartova cukrárna jako součást funkcionalistického domu architekta Eugena Rosenberga. Ta se stala mimo jiné dějištěm tajné schůzky pro záchranu kamaráda před deportací do koncentračního tábora. V okolí tehdejší cukrárny a kavárny žily velké hvězdy fotbalu, mezi nimi i legendární útočník Slavie Josef „Pepi“ Bican. Ten byl schopen vlastní hotovostí a ve spolupráci s pokladníkem Slavie Antonínem Žbánekem pokrýt potřebné finance pro vykoupení nepřekonatelného fotbalového komentátora Josefa Laufera z nástupu do transportu. Klasik rozhlasových vln Josef Laufer díky tomu žil až do roku 1966. Toto místo stejně jako ostatní stanoviště nabízí osudy mnoha dalších osobností a obyvatel tehdejší Prahy předkládaných týmem historiků. V dnešní Erhartově cukrárně je umístěn infopanel k tomuto místu.

Další popisovanou lokalitou je křižovatka ulic Dobrovského a U Letenského sadu. V rohovém funkcionalistickém činžovním domě v ulici Dobrovského 15 žil architekt a žák Adolfa Loose Rudolf Wels. V domě, který postavil s kolegou Quidem Lagusem, se usadil. Osud však rozhodl o Welsově deportaci do Terezína a následné smrti v Osvětimi. Přímo naproti, v Dobrovského ulici 14, bydlel zase legendární trenér skotského původu John Madden, přezdívaný „Dědek“. Tento původně ligový hráč anglického fotbalu byl trenérem Slavie neuvěřitelných 25 let. Pod jeho vedením se ze Slavie stalo legendární mužstvo evropského formátu. Jen pár desítek metrů od Maddena, U Letenského sadu 5, bydlel Vlasta Kopecký, nejtechničtější hráč české historie, jehož finty ničily soupeře a fanoušky uváděly v nadšení. Dům, ve kterém Kopecký bydlel, patří mezi architektonické skvosty dua architektů Martina Rainera a Julia Landsmanna, jehož životní cesta skončila v transportu v roce 1942, Prahu opustil přes nádraží Bubny. Infopanel k této lokalitě je nyní k nalezení také v Erhartově cukrárně.

Pro tuto chvíli poslední instalovaný infopanel se váže k místu funkcionalistického domu Husova sboru v ulici Farského 3 a k protějšímu bytovému domu (v ulici Farského 4)

architektonického dua Reiner a Landsmann, jehož interiér s rozmáchnutými vestibuly poskytoval už tehdy výtahy, telefonní boxy a další nadstandardní vybavení. V domě Farského 3 prožil své dětství například i spisovatel Ota Pavel, jenž literárně zpracoval jak vzpomínky své rodiny poznamenané deportací do Terezína, tak po válce příběhy sportovních legend. Historikům se podařilo zjistit, že v tomto domě bydlel i nejmladší fotbalista terezínské ligy René Edgar Tressler. Za druhé světové války se v Terezíně opravdu hrála skutečná fotbalová liga. Tressler válku přežil, živil se jako spisovatel, nebyl však členem KSČ ani ve svazu spisovatelů, byl tak přeřazen k manuálním činnostem, jež zahrnovaly například stavbu Stalinova pomníku na Letné. V roce 1965 emigroval do USA. Infopanel k popisovanému místu je nyní umístěn v nedaleké Kavárně Liberál.

Dočasné infopanely, které mohou spolu s organizátory projektu, historiky a studenty dotvářet pamětníci těchto míst, budou postupně instalovány v různých veřejných prostorách Prahy 7. Půjde o tyto další lokality: **Vodárenská věž v ulici Na Výšínách, Bio Oko – Františka Křížka 15, objekt Malý Berlín U Smaltovny 22a+b a Sběrka moderního umění Národní galerie ve Veletržním paláci.** Některé infotabule s výzvou k poskytnutí domácích archiválií budou dokonce putovní. Po zpracování materiálů od místních pamětníků studenty Gymnázia Přírodní škola budou infopanely autorským týmem doplněny do podoby finálních výstavních panelů a umístěny do ulic Prahy 7 přímo na místa, o kterých promlouvají. **Nakonec vznikne výstavní trasa, která bude mít vlastní katalog a mapu putování.**

Putování po místech paměti Prahy 7 bude součástí výstavního projektu **Fotbal ve století faulů, ten vyvrcholí na jaře 2019, ale už nyní otevírá dialog k současným xenofobním projevům na fotbalových stadionech.** Neonacismus v řadách rowdies je v současnosti celoevropským problémem. Základní metodou budoucího Památníku ticha je práce s paralelami různých časů. Tento výstavní a komunikační experiment staví dramatické příběhy různých časů jako závažná mementa současných sociálních jevů, které je třeba řešit.

Výstavu v ulicích Prahy 7 připravuje **Památník ticha** ve spolupráci s **městskou částí Praha 7, Židovským muzeem v Praze a Muzeem hlavního města Prahy.** Partnerem pro vyhledávání archivů je Gymnázium Přírodní škola. Projekt probíhá pod záštitou starosty Prahy 7 Jana Čížinského. Více na: www.bubny.org.

Kontakt pro média:

Martina Chvojka Reková
martina.rekova@4press.cz
+420 731 573 993
Klára Bobková
klara.bobkova@4press.cz
+420 731 514 462

Památník ticha – nádraží Bubny

Bubenská 177/8b, 170 00 Praha 7
www.bubny.org

Památník ticha je název projektu revitalizace nádraží Bubny v moderní prostor pro veřejný dialog o dědictví minulosti jako stigmatu dneška. Realizátorem je obecně prospěšná společnost Památník Šoa Praha o. p. s. V současnosti jsou jejími hlavními aktivitami přeměna místa paměti na moderní instituci s expozicí světového měřítká, vývoj scénáře stálé expozice budoucího památníku, ale také výstavy a sezonní akce pro širokou veřejnost. V koordinaci s širším okruhem partnerů je vyvíjena koncepce vzdělávání v budoucím památníku a v prostoru s ním spojeném. V roce 2013 byl ustaven Čestný board Památníku ticha, jehož členy jsou bývalá ministryně zahraničních věcí USA **Madeleine Albrightová**, zvláštní poradce pro záležitosti holocaustu při americkém ministerstvu zahraničních věcí **Stuart Eizenstat**, **Karel Schwarzenberg**, zakladatel „Art for Amnesty International“ lord **Alf Dubs** a americký psycholog a profesor **Philip Zimbardo**.